

Telegraful

(Of.)
Asociațiunea pentru literatura română și
cultura poporului român

Str. Șaguna 8

Sibiu

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna

Abonamentul:

entru parohii cl. I Lei 7000. — cl. II Lei 5000. —
cl. III Lei 3000. — Particulari Lei 7000. — Autorități
și străinătate Lei 15.000. — De sprijin Lei 20.000. —

Articole și corespondențe

se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu
strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate
nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 20 Lei pentru o dată, dacă se publică
de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile

se adresează ADMINISTRĂȚIEI ziarului Tele-
graful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Soborul dela Moscova

În zilele acestea și-a deschis la Moscova lucrările soborul încredințat cu alegerea noului patriarh al Rusiei. În el este reprezentată fiecare din cele 44 de eparhii ale Rusiei prin episcopul ei, printr'un preot și un mirean. Deci o adunare impresionantă ca număr, iar ca structură asemănătoare cu congresele noastre național-bisericești, ținând seama de spiritul democratic care s'a impus atât de hoărâtor în viața popoarelor din U. R. S. S.

Din prilejul acesta, au sosit la Moscova, precum ne spun zărele, patriarhul Alexandriei și al Antiochiei, precum și mitropolitul Iosif al bisericii sârbești, reprezentând pe patriarhul sârbesc, desigur în urma unei invitații. Iar la 31 Ianuarie a plecat cu avionul și o delegație a Bisericii române, compusă din P. S. Episcop Iosif al Argeșului și Preoții Const. Burducea și Petrescu-Visarion. Prin aceasta Biserica noastră a reluat contactul frățesc cu glorioasa Biserică rusească.

Ce semnificație are soborul dela Moscova, la care participă, desigur nu în calitate de alegători, ci cu alte rosturi, și reprezentați de-ai celorlalte Biserici autocefale ortodoxe?

Deși nu avem încă știri despre alte probleme și lucrări ale acestui sobor, câteva considerații despre semnificația lui generală se pot rosti, pe baza a ce se știe cu privire la noua situație a Bisericii ortodoxe în Statul sovietic.

Acest Stat a arătat în vremea din urmă tot mai multă înțelegere pentru importanța factorului religios în viața poporului. Aceasta și numai aceasta este cauza pentru care s'au produs din partea Mareșalului Stalin cunoscutele și repetatele acte, prin cari s'au făcut Bisericii rusești înlesnirile unei reorganizări. După oprirea oricărei manifestări de ostilitate la adresa Bisericii, i s'a dat posibilitate să-și aleagă cu toată solemnitatea un patriarh în persoana fostului mitropolit Serghie și însuși Mareșalul Stalin a primit titlul de episcop al Bisericii. Nu odată apoi au fost citați pe ordin de zi și decorați episcopi și preoți ai Bisericii pentru loialitatea și eroismul ce l-au arătat în războiul de apărare a Patriei și aceste acte au fost înconjurate de o atmosferă deosebită de sărbătoare. S'au acordat apoi și alte înlesniri comunităților bisericești pentru exercitarea nestingherită și ușoară a cultului.

Acum, în urma morții vrednicului patriarh Serghie, Biserica rusească poate proceda la alegerea unui nou patriarh și atmosfera spirituală ce înconjoară Biserica în Rusia este de așa natură că poate invita din acest prilej delegații celorlalte Biserici ortodoxe pentru a sublinia acest eveniment în conștiința obștească a popoarelor din U.R.S.S. și din toată lumea creștină.

Bisericii rusești i se dă astfel nu numai puțința de a-și desfășura activitatea ei de cult și de organizare în cadrul Republicilor Sovietice, ci și pe aceea de a înviora legăturile cu ortodoxia ecumenică, ceea ce implică un spor de prestigiu și de însemnătate pe seama ei în primul rând în ochii poporului rusesc, știut fiind că orice neam dă unei instituții sau personalități din sânul său cu atât mai multă cinste cu cât află că instituția sau personalitatea respectivă întreține legături și se bucură de un prestigiu peste hotarele țării sale.

Mareșalul Stalin, ca un mare om politic, nu este din aceia cari să dea îndărăt după ce au pornit pe o anumită linie, în urma unei mature chibzuințe. El va merge înainte și pe această linie a recunoașterii și aprecierii factorului religios în viața poporului și mai cu seamă în opera serioasă de înnoire socială a omenirii. Creștinismul împropătat la izvoarele

adevăratei trăiri în duh de iubire de oameni, este factorul menit să consolideze și să perfecționeze noile orânduiri de dreptate și frățietate socială. Dar pentru aceasta Biserica trebuie să se reculeagă pentru a purcede cu elan înaintea propovăduirea marilor idealuri evanghelice. Ea trebuie să-și completeze cadrele misionare și să ia măsuri pentru pregătirea lor. Acesta trebuie să fie sensul general al reînnoirii ce are loc acum la Moscova. La opera de reconstrucție, care deodată cu zorile păcii trebuie să fie pornită pe toate tărâmurile, pentru vindecarea rănilor sufletești și îmblănzirea omenirii, pentru refacerea economică și pentru consolidarea unei fraternități sincere între popoare, trebuie să ia parte importantă și Biserica.

Mitropolitul Ardealului către Neamul Său

În vremuri de frământări adânci și de sbucium încrâncenat, totdeauna când s'au vădit zvâcniri spre luminisuri deschizătoare de ev nou pentru neamul românesc întreg, vverile nației au câștigat conturul lor cel mai propriu și mai pronunțat prin graiul de tunet și prin slova limpede a ierarhilor noștri cărturari. Închegați prin tradiție în viața integrală a Neamului, trăind prin el și pentru mărirea lui, mănăți de o chemare ce dăreamă orice piedică și netezește urcușurile cele mai primejdioase, ei s'au dovedit mereu, și întru toate, înainte s'ătători și chivernisitori destoinici ai unor moșteniri ce se cer îmbogățite și proectate în veșnicie. Prin ei, șovăirile omenescului neputincios au putut fi alungate și înlocuite de chinga credinței care face minuni; cu ei, idealul scaldat în lumină a crescut nădejdea în mai bine; temperată de ei, sensibilitatea nedefinită a neamului a fost prinsă în făgașul fără de greș al dragostei ce hotărăște prețul adevăratei vieți religioase și naționale.

Despre toate acestea, istoria stă martoră spre îndrumarea generațiilor ce vor să vină.

Mitropolitul Andrei Șaguna, dârz ca pietrele din Macedonia, înțelept cât încăperea unui veac bogat, credincios cât omul încopciat total misiunii sale, iubitor de neam cât un erou cu purpura legendei, — el a fulgerat cu fapta și cu graiul în Câmpia Libertății și a definit o atitudine valabilă încă în multe veacuri. Tocmai din această pricină, personalitatea lui asistă și azi la o rotunjire progresivă și anii următori nouă abia dacă vor fi în stare să ia tot rodul unei vieți pilduitoare.

Acum, iată, în aceste vremi cutremurătoare, când zilele trosnesc sub înghesuiala unor evenimente prezicătoare de mari schimbări, fulgeră iarăși un grai de îndrumare, iară pilduiește scrisul unui ierarh cărturar. Brazda pentru ogorul duhovnicesc al Neamului ia început în Ardeal, la Sibiu, tot dela treapta scaunului vlădicesc șagunian. Acum, interpretul fidel al titanului ce sălășluiește în cripta dela Rășinari, Mitropolitul Nicolae al Ardealului grăiește către neamul Său. Grăiește? De ce situăm fapta Lui în prezent? Doar nu este cea dintâi ocazie când se adresează Neamului. Ultimul sfert de veac cunoaște multe asemenea ocazii. Cândva, Senatul țării a tresărit în prezența unei elocinții majore, a cunoscut o atitudine de apologet, a apreciat un spirit limpede și o cultură îmbrăcată în prestigiu, a cinstit cu elogii un succes propriu numai personalităților cari își pun toate puterile întru apărarea celor mai drepte revendicări. Atunci, Mitropolitul Ardealului grăit-a despre «Biserica Neamului și drepturile ei». Mai apoi, în toate împrejurările determinante pentru existența și viitorul Bisericii și al Neamului, Vlădica dela Sibiu și-a spus cuvântul ca nimeni altul din generația Sa. Și, după curărităria lui, acest cuvânt poate fi asemuit unei dăltuii în cristal.

Începutul acestei noi epoci de activitate bisericească, ce pornește în Rusia și deodată cu aceasta, suntem siguri, în toată Biserica ortodoxă, rugăm pe bunul Dumnezeu să se facă într'un ceas bun.

Iar acum noi zicem că grăiește Neamului. Am putea zice: din nou grăiește cu puterea-l toată către neamul Său. De data aceasta se adresează dreptmăritorului nostru popor — întregului neam românesc și, prin el, multora — printr'o carte de temelie, care vine la noi sub titlul: «Mântuiește Doamne poporul Tău». (Sibiu, Tipografia Arhiepiscopiei, 1945.

Pag. IX+252). Părintele Profesor Dr. Grigorie T. Marcu, cu simțul de intuire ce îl însoțește la definirea multor fapte și lucrări, îi zice: «Cartea prezenței ardelenesti în vâltoarea anilor de sbucium 1938—1944». Iată o caracterizare minunată și o înămare deosebit de atrăgătoare pentru complexul ideilor mari și nobile care formează zestrea acestei cărți rari. Într'adevăr, lucrarea construiește elogiul prezenței ardelenesti în toate fibrele vieții naționale. Egală numai cu sine, ea își asigură de pe acum și forța ce străfulgeră prin ani și ani, nimbul care menține operele rari într'o actualitate mereu îmbogățită, tăria granitului care se face document pentru lupta unui ierarh al vremii noastre și pentru isbânda gândurilor lui.

Paginile cărții, realizate așa cum grafica românească n'a întâlnit până azi, aduc în rândurile lor cuvântări, discursuri și pastorale din sbuciumul anilor 1938—1944. Dar nu în ordine cronologică. Succesiunea se întemeiază strict pe legătura internă dintre capitole, legătură care dăltuiește și realizează unitatea cărții. Patruzeci și nouă de titluri, concepute magistral și dens, cresc unele din altele, rotunjesc în colaborare concepția religioasă-națională a unei personalități dominante și își dau mâna pentru clădirea aceleiași unități.

Ca o traectorie plină și luminoasă, așa arcuiește, peste întinderea cărții, o preocupare fundamentală și cu teme permanente: grija pentru existența Neamului și pentru menirea lui în această parte a lumii. Neamurile sunt realități clădite prin voia lui Dumnezeu. O asemenea «realitate» (pag. 43) este și Neamul nostru.

Dar «Dumnezeu nu lucrează nimic fără de scop» (pag. 135). El încopciază fiecare popor o chemare deosebită. Și, în adâncul ființei lui, neamul nostru însuși are «conștiința că Dumnezeu i-a încredințat o misiune în istorie» (pag. 61). De el, ca și de misiunea ce i-a fost încredințată, îngrijește Făcătorul însuși. Căci «Dumnezeu stă la cârma lumii». El n'a uitat de lume, ci o chivernisește cu înțelepciunea Sa și veghiază asupra-i cu milostivirea, cu dreptatea și cu iubirea Sa părintească» (pag. 133). În prezența unei asemenea situații, eferul se risipește și nădejile spre isbăvire cresc, luând în firul lor iureșul vieții înnoitoare. Trosnesc și piedicile de tot felul, iar chinga silniciei se sfarmă în bucăți.

În vremuri ca acelea ce ne apasă azi, numai întemeindu-ne pe cele de mai sus, putem crește în noi «convingerea neclintită că Dumnezeu nu ne-a păstrat atâtea veacuri pe acest pământ și nu ne-a mântuit din atâtea vjelij și primejdii ca să ne piardă astăzi» (pag. 135). El «ne-a hărăzit un loc însemnat în planurile Providenței Sale» (pag. 135).

Dar spre acest «loc însemnat» duce un urcuș, care se cere străbătut cu pas măsurat. Este vorba de sușul către deplinătate națională. El se pe-

trece «în străfundurile sufletești ale neamului nostru» (pag. 28) și trebuie văzut ca un «proces de trecere dela faza de popor în aceea de națiune» (pag. 28).

Cartea Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae definește națiunea și procesul formării ei atât de magistral, încât asemănare în acest gen nici că s'ar putea aduce din alt loc. Iată bogăție de idei și concepție cuprinzătoare cât într-o bibliotecă: «Un popor este un neam de oameni cu origine, cu limbă, cu însușiri specifice comune. Dar numai când această unitate naturală a devenit și o unitate de conștiință, numai când în toți fiii unui neam pulsează aceeași conștiință, când fiecare trăiește prin conștiința desăvârșită a naționalității sale, acel popor a trecut în faza superioară a națiunii. Un popor a ajuns o națiune când fiecare membru al său se simte în conștiința sa trăind prin ea și pentru ea, ca o mlađiță care datorează totul tulpinei care-i dă seva, viața și însușirile, când simte că dela națiune are limba, comorile sufletești, moștenirile scumpe cari îl fac să fie ceea ce este. Membrii unei națiuni se simt dintr'un întreg, din trupul națiunii, împărțind durerile și bucuriile ei, trăind pentru ea în conștiința că numai așa trăiesc și pentru ei. O națiune înseamnă nu numai o unitate naturală, ci și o desăvârșită unitate de conștiință, o conștiință a identității de destin.

«Procesul acesta își urmează azi cursul în poporul nostru cu necesitate absolută, neputând fi oprit de nimic» (pag. 28—29).

Dacă nu poate fi oprit de nimeni, procesul încheării neamului nostru într-o națiune trebuie să fie susținut cu toate puterile așezate în noi de Dumnezeu. Spre aceasta, fiii eminenți ai neamului își pot da mâna, ajutând «să se trezească, să se aprindă geniul națiunii, prin care a trăit și a rășbit ea prin veacurile grele ale istoriei» (pag. 30).

Firește, climatul propriu unei asemenea acțiuni, climat prin care virtualitățile și potențele așezate de Dumnezeu în inși și în popoare curg și rășbat la o actualizare tot mai desăvârșită, este libertatea. Libertatea! Putere îmbrăcată în purpură dumnezeiască! Privilegiu dat tuturor în mod egal. Privilegiu înalt cât bunătatea și dreptatea lui Dumnezeu. De ea trebuie să se bucure toți; să se bucure inși singuratici și neamurile pământului, mari și mici. Spre ea ne-a și zidit Dumnezeu, iar nu spre robie. Fără ea, neamurile sunt ca fără suflare: se ofilesc și pier. Prin încătușarea ei, «popoarele nu mai trăesc viața adevărată de om, ci sunt coborâte la o umbră de viață. Un popor care nu are în inima lui veșnic aprins dorul de libertate nu se bucură de

nici o cinste, nici în fața lui Dumnezeu și nici înaintea altor nații. Un asemenea popor e osândit să fie slugă altora. Mai presus de orice, un neam de oameni biruiește prin înflăcărarea cu care ține la libertatea lui» (p. 192).

Iată cuvinte cari luminează călătoria ce duce la desăvârșirea noastră națională. Iată icoana care întuiește pricinile reale din sfățuirea cărora purtăm luptă pe viață și pe moarte împotriva celor cari ne vor robirea. Și iată izvorul din care au țâșnit toate jertfele din trecut și care explică jertfele noastre de azi. De altfel, «penetrucă libertatea este un bun atât de înalt, atât de prețuit, Dumnezeu a și pus rânduiala ca ea să fie cucerită și păstrată numai cu cele mai mari ostenele și jertfe» (p. 192). Frângerea lui Horia, durerea neînțeleasă a tribunului lancu, eroii necuprinsele noastre pătămiri de veacuri, cohortele de tineri cari trec tocmai acum în «cetea veșnic stătătoare» — iată comora luptei noastre pentru libertate. Bogăția acestora abia găsește cuvânt de dreptă prețuire. Dacă am realizat-o, înseamnă că avem deplin drept și la reversul durerilor; la libertate și unitatea națională. Căci «numai când o nație, un neam e gata de orice jertfă, chiar și a vieții, își poate câștiga și păstra libertatea» (p. 205).

Intr-o vreme apropiată nouă, și care va rămânea pentru veci închisă într'un zăbranc de doliu, libertatea unor frați de-ai noștri a căzut. Ardealul de Nord a fost coborât în robie. Prin aceasta, oamenii s'au pus deacurmezișul planului și voii lui Dumnezeu.

Sufletul Neamului s'a cutremurat atunci până în străfundurile lui și a ridicat împotrivire de tunet tot prin graiul Ierarhului dela Sibiu. Prin El, Neamul a grăit așa: «Nu primesc arbitrajul! Protestez cu demnitate și hotărâre împotriva nedreptății ce ni se face și vom lupta prin toate mijloacele pentru înlăturarea ei» (p. 2). Și s'a legat să nu uite Ardealul, «De te voi uita Ardeal, uitată să fie dreapta mea. Să se lipească limba mea de cerul gurii mele, dacă nu-mi voi aduce aminte de tine, dacă nu voi pune Ardealul în fruntea bucuriei mele» (pag. 16). A grăit cu psalmistul. La realizarea legământului însă a dat mâna cu eroul. A folosit toate împrejurările, opreliștile puse graiului le-a rupt și astfel «Stălpul de foc (Biserica) a concentrat, a însuflețit și a călăuzit toate energiile neamului spre împlinirea idealurilor lui» (p. 60).

Lupta Lui a izbândit. Ardealul s'a întors acasă pentru totdeauna. Dreptatea a căzut în partea celor vrednici de ea.

Dreptatea!... Ea este soră bună cu pacea. Amândouă țin climat ideal pentru împlinirea misiunii puse de Dumnezeu în seama fiecărui neam.

Au deci un sens pozitiv. E drept însă că și în război putem vedea un sens pozitiv, «un anumit fel de prezență a lui Dumnezeu în istorie. Domnul aruncă popoarele în cuptorul de foc pentru ca să le curețe de sgură. El stă cu ele la judecată, îndemnându-le să se îndrepte» (p. 123). Cu toate acestea, războiul n'a putut și nu poate «să înăbușe dorința omenirii după pace. Dimpotrivă, cu cât se aprinde mai tare războiul, cu atât crește și dorința sufletului omenesc după pace și cu atât își dă seama mai mult de marea ei binefacere» (pag. 220). Ea nu se va așeza în lume decât pe temeiul celei lăuntrice, celei aduse de Mântuitorul, și nu va fi durabilă decât întemeiată pe dreptate. Pace dreaptă pentru toate neamurile, pentru toți oamenii, pentru mari și mici, între bogați și sărmani. «Dreptatea este un element constitutiv absolut necesar pentru o pace durabilă. Unde lipsește dreptatea, lipsește temelia pentru un edificiu trainic al ordinii în lume» (pag. 241). În climatul păcii, cei cari au sângerat pe câmpurile de luptă vor avea să fie răsplătiți după dreptatea cauzei întru care au slujit. Aceasta este o cerință mare, dar de tot legitimă.

Pentru realizarea celor de mai sus, Biserica stă integral în slujba Neamului, așa cum a făcut ea în toată bună vremea. Aceasta, mai ales pentru înnoirea forțelor morale ale Națiunii și pentru încheierea ei într-o unitate nepieritoare, așa cum bine voit-a Dumnezeu din veci.

Astfel grăiește Mitropolitul Ardealului, în cartea Sa, către neamul Său. Graiul Lui este limpede și poartă prestigiu fără egal în mijlocul generației de azi. El merge la inima Neamului și construiește punți de nădejde întru așteptarea seninului ascuns astăzi după nori.

D. CĂLUGĂR

În darea de seamă asupra mersului războiului, primul ministru al Marii Britanii Churchill, a vorbit, în Camera Comunelor, și despre chestiunea capitulării necondiționate, zicând că prin această formulă se înțelege respectarea datoriei față de umanitate și civilizație. «Noi nu sântem umilitori de națiuni și ucigași de popoare, cerând Germaniei să capituleze acum, pentru a fi scutită de suferințele cari i s'au rezervat anul acesta în cazul continuării luptei. Noi reprezentăm oameni de credințe cari într-o stare de hoos încearcă să creeze structură de pace întemeiată pe libertate, justiție, lege pentru toți, bazată pe o civilizație a omului liber», — a mărturisit premierul englez.

VITRINA CĂRȚII

O lume nouă

„Continentul U.R.S.S.”, sinteză geo-economică, de Mitiță Constantinescu, București, Imprimeriile „Independența”, Str. Academiei 17, anul 1944. Pg. 327. Lei 1000

Propaganda tendențioasă, viguros susținută în șirul anilor apuși, izbutise să creeze, în opinia publică a României, o icoană cu desăvârșire falsă despre stările de fapt din „Uniunea Republicelor Socialiste”.

În lipsa informațiilor exacte, — și în abundența altor știri de-a-dreptul mincinoase, respândite de această propagandă, — a luat naștere la noi un curent anti sovietic, patronat chiar de oficialitatea dictatorială prin mijloacele de care dispunea: cenzură și stare de asediu.

Cu răsturnarea regimului de dictatură, vrășmaș declarat al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, lucrurile încep a-și lua altă întorsătură: situația de fapt și realizările pe teren industrial, agricol și cultural, în statul sovietic, formară obiecte de cercetare și examinare amănunțită atât în presa noastră liberă, cât și în lucrări de știință românești.

În categoria acestor din urmă avem bucuria de a vesti și a înregistra apariția volumului cu un titlu ce înalță Rusia la proporții considerabile de continent, — volum alcătuit de cunoscutul financiar, dl Mitiță Constantinescu, fost guvernator al Băncii Naționale a României și ministru al finanțelor.

Într'un studiu vast și documentat, împreună cu numeroase și felurite greutăți, ni se înfățișează, în mod științific imaginea unei imense economii, edificată prin propriile ei forțe spirituale și materiale... Cetitorul va avea să judece și să interpreteze, singur, valoarea sistemului de economie rațională, comparându-l cu celelalte variate sisteme, aplicate, în diverse țări, — observă autorul.

În primul său capitol volumul stăruiește asupra caracteristicilor precum-pănitoare și dominante ale vastului teritoriu sovietic, cu bogățiile enorme ale solului și ale subsolului său.

Aiât ca suprafață, cât și ca număr de locuitori, U.R.S.S. se clasifică [la 31 Dec. 1939] al treilea continent din lume, — primul este Imperiul britanic, al doilea China, — cel rusesc prezentând, spre deosebire de acestea, o unitate din multe puncte de vedere, iar bogăția naturală a solului și subsolului depășește toate celelalte forțe economice din lume.

Se arată, în capitolele următoare, conținutul planurilor cincinale și greutățile întâmpinate; felul cum dela țară agricolă se trece la cea industrială; regimul fermelor colective; munca etc.

După două decenii, de aspră și

FOIȘOARA

CAPITOLUL II

Misionarismul laic în practica bisericească a primelor veacuri creștine

[12]

(Cu referire specială la lupta antisectară)

de Preot Dr. Corneliu Sârbu

a) Trecând acum la fiecare apologet sau polemist în parte, începem cu cel mai bătrân apologet al creștinismului.

1. Codrat, care este cel dintâi apologet creștin cunoscut. Deși cunoaștem prea puțin viața lui, putem afirma cu foarte multă probabilitate că el a fost atenian, întrucât Grecia era în veacul al II-lea leagănul apologeticii creștine și spiritul grec a imprimat acestei apologetici, amprenta sa. Eusebiu, prin care-l cunoaștem, face din Codrat un discipol al apostolilor, ceea ce pare verosimil. Nu mai puțin verosimil e faptul că a fost un misionar, mai ales că tot Eusebiu vorbește de un „profet” cu același nume, are a trăit în Asia mică. Cum e greu a face dintr'ansul

— împreună cu fer. Ieronim — un episcop al Atenei, contemporan al sf. Dionisie de Corint, nu avem nici-un temeiu serios, care să ne impiedice în afirmația că apologetul nostru a fost un laic.²

Cât privește activitatea lui Codrat, Eusebiu ne informează că părintele apologeticii creștine adresă, între anii 125—126, lui Adrian (117—138), în timpul șederii acestuia la Atena, „un discurs în care el prezenta apologia religiunii noastre”. Ținta acestuia era apărarea nevinovăției creștinilor și dovedirea divinității religiunii creștine.³ Din tot acest discurs nu ne-a rămas decât un fragment, care s'a păstrat la Eusebiu⁴ (Ist. bis. IV, 3) și în care se dovedește trimiterea divină a Domnului nostru Iisus Hristos pe baza vindecărilor minunate și a învierilor săvârșite de Acesta, pentru adevărul cărora pledează sau girează înșiși beneficiarii acestor minuni, cari în parte supraviețuiesc încă. Iată, pentru a ne da seama de felul în care a înțeles cel dintâi apologet creștin să apere creștinismul, cum sună acest fragment: „Însă faptele Mântuitorului nostru erau a se vedea în tot timpul, căci ei erau într'adevăr, și anume vindecății, cei înviați din morți; și aceștia au fost văzuți nu numai cu prilejul vindecărilor

¹ Cf. Cayré: O. c. p. 106.
² Bardenheuer Otto: Geschichte der altkirchlichen Literatur, Fr. i. Br. 1913—14, p. 183 sq.
³ Barette G.: Les Pères apologistes. In „Dictionnaire de Théologie catholique”, Paris 1923, t. II, 2-ème partie, col. 1583.
⁴ Cf. Altaner Berthold: Patrologie, Fr. i. Br. [Herder] 1938, p. 61.

și trezirii lor din moarte, ci ei erau și după aceea — nu numai în timpul vieții pământești a Mântuitorului, ci și după înălțarea Sa la cer — prezenți un timp îndelungat, așa că unii din ei au ajuns chiar până în timpurile noastre.”¹ Evident, acestea sunt de fapt cuvinte puține, dar de mare greutate și suficient de concludente în ceea ce privește calitatea metodei apologetului nostru. Că în afară de argumentul faptelor accentuat prin aceste cuvinte, în sprijinul dovedirii revelației divine în Hristos, au fost aduse de acest apărător și alte argumente, rezultă neîndoielnic din ceea ce ne comunică Eusebie asupra „duhului și apostolicești destoinicii de funcțiune a acestui bărbat”.²

Fără să uităm că nu cunoaștem lista deplină a tuturor celor ce s'au ostenit întru apărarea creștinismului în timpul respectiv și că mulți apologeti s'au pierdut în anonimat, subliniem — ca semnificativ și concludent pentru rolul și importanța ce au avut-o laici în calitatea lor de apologeti ai Bisericii lui Hristos, tocmai în momentul când aceasta își croia drum prin lumea păgână — faptul că nici achizițiile cele mai recente din domeniul patrologiei și al istoriei apologeticii creștine, nu contrazic afirmația că cel dintâi bărbat care a ridicat con-

¹ Citat la Zöckler Otto: Geschichte der Apologie des Christentums. Gütersloh 1907, p. 28.
² Zöckler O.: O. c. p. 28.

Chemare la nuntă

«Deci mergeți la răspântiile drumurilor și pe câți veți afla, chemați-i la nuntă» [Mat. 22, 9]

Frați creștini,

E un adevăr banal, e o realitate trâmbitată prin mii de guri că trăim vremuri apăsătoare, vremuri grele, vremuri de cumpănă și suferință. Ba chiar ni se pare adesea că bezna veacului e prea îndelungată, că durerile și-au înfipt cuțitul prea adânc, că sacrificiile sunt prea multe și fără capăt. Ne-am așteptat și noi la războaie, dar la un război mai scurt și mai omenos — dacă există astfel de războaie! —; trecut-au însă ani după ani cu nădejtile păcii amăgite și anii au devenit din ce în ce mai avizi de bucurii și de sânge, de lipsuri și ne-cazuri, de sacrificii și umilințe. De aceea înțeleaptă este ruga poporului nostru: «Doamne, nu da omului să sufere cât poate răbda!» Am intrat într'un fel de apatie, de delăsare: acceptăm totul, nu ne mai impresionează nimic. Și par'că vremurile bune sunt un vis îndepărtat care cine știe când se va înlăptui. Prea ne-au fost hărțuite nădejtile, ca să le mai avem întregi, bărbătești, răsbătătoare ca altădată.

Frați creștini,

Care este chemarea lui Hristos în aceste vremuri de grea cumpănă și de marasm sufleteș?

— «Mergeți la răspântiile drumurilor și pe câți veți afla, chemați-i la nuntă».

Stăm cu adevărat la răspântiile drumurilor. La răspântia tuturor furtunilor, tuturor isbeliștilor. De ieri, de azi și pentru totdeauna. Acesta ni-a fost destinul. Și voroava cronicarului n'a făcut decât să tâlcuiască în grai înțelept adevărul acesta al ființării noastre: neam de margine, așezat la răspântia tuturor răutăților. Pe aici s'a scurs vreme de o mie de ani, puhoiul de ape năvalnice al popoarelor barbare, pe aici și-a încercat norocul semiluna, pe aici s'au ciocnit în ambiții mari imperii cari nu mai sunt,

pe-aici și-au încrucișat săbiile gândului Roma și Bizanțul, slavonismul și grecismul, slavonismul și germanismul, aici se iau la trântă concepții variate ce vor să deschidă noi orizonturi de trăire pentru omenire. Copii ai răspântiilor geografice și ai răspântiilor istorice, suntem totdeauna — în mod firesc — copii ai suferinței, copii ai dorurilor triste ca melancolia piscurilor singuratică bătute de vijeliile tuturor zărilor. Veac de veac suferința a mușcat aprig din carnea noastră, astfel că fiecare pagină a istoriei este scrisă cu lacrimă și sânge. Și cu toate acestea dănuim și cu toate acestea suntem fii ai permanenței și ai creației. Cum? De ce? Priea ce minune? — Pentru că am auzit întotdeauna ciudata, paradoxala, nemaiauzită chemare la nuntă a celor dela răspântii.

Frați creștini,

Da: aceasta este taina dănuirii noastre, a biruinții și a puterii de creație. Chemarea lui Hristos. Chemarea la nuntă. La nunta cerului cu pământul, la nunta Fiului lui Dumnezeu cu inima neamului. Chemarea din răspântiile răutății la nunta neprihănirii; din răvășirile suferinței la nunta bucuriei; din vijeliile vremii la nunta păcii; din zăngănitul urii la nunta iubirii. Iisus Hristos n'a venit în lume pentru cei ce se socotesc puternici, înțelepți, avuți, sănătoși sau drepti; El a venit pentru cei slabi, pentru cei puțini, pentru cei săraci, pentru cei smeriți, pentru vameși și păcătoși. Ca astfel prin cei slabi să facă de rușne pe cei tari, prin cei puțini să biruiască lumea, prin cei smeriți să doboare pe cei mândrii, prin cei neînțelepți să vadăască deșertăciunea celor înțelepți; ca orbii să vadă, surzii să audă, schiopii să umble și păcătoșii să se mântuiască. Iisus Hristos este iubire și iubirea Lui coboară cerul pe pământ: ea cheamă pe cei dela răspântii la nuntă.

De altfel la glasul iubirii divine — de obicei — răspund tot «cei dela răspântii». Celor ce sunt puternici, celor ce lumea le dă tot ce le poștește inima, celor ce li se amesteacă sufletul cu tot felul de fumuri deșarte, li se pare că n'au lipsă de Hristos. Ei își au idoli lor: n'au nevoie de Dumnezeu. Ei se au pe ei înșiși, propriul lor eu, propria lor știință, propriul lor renume, propria lor mărire, plăcerile trupului lor, ca idoli pe altarul cărora sacrifică totul. Și

cine se închină la idoli, cine și-a copleșit sieși statuie, nu se mai poate închina lui Dumnezeu. Nu pentru că Dumnezeu n'ar exista, ci pentru că privirea lor e întunecată și nu-L mai pot vedea. Pe când «cei dela răspântii» simt, trăesc până la evidență faptul că omul — fără Dumnezeu — e slab nu tare, e nebun nu înțelept, e sărac nu bogat (chiar de-ar stăpâni toată lumea), e urât nu frumos, e nevrednic nu vrednic. Ei știu că omul e «praf și pulbere care-l bat vânturile». Ei nu cred că au statură așa de înaltă încât să spargă cu ea cerurile, nici știință așa de adâncă încât să nu mai vadă cerul. Ei se socotesc aceea ce sunt: o candelă de țărăni în care pâlpăie flacăra duhului, al cărei unic sens e să ardă înaintea lui Hristos și a nimănui altuia. Centrul de echilibru, centrul de siguranță al lor nu e în propria lor ființă, nici în bunurile terestre, ci în Dumnezeu. Ei așteaptă chemarea. Ei răspund cu elan, cu statornicie, cu dragoste la chemarea lui Hristos. De aceea ei «cei dela răspântii» participă la nuntă, ei cei slabi sunt tari, ei cei puțini sunt biruitori, ei cei sguduți de vi-

jelii sunt liniștiți, ei cei mușcați de ură sunt iertători, ei cei săraci sunt bogați, ei cei smeriți sunt înălțați. Ei sunt pe pământ la răspântia tuturor răutăților, sufletul lor însă este în ceruri la nunta Fiului lui Dumnezeu: și de aceea trec printre furtuni ca piscurile munților printre negurile furtive.

Frați creștini,

Suntem și vom mai fi fii ai răspântiilor. Suferințele văjaie cu vaer prelung peste așezările vieții noastre. Tocmai de aceea chemarea lui Hristos răsună cu mai multă putere; veniți la nuntă. Veniți la nunta cerului cu pământul. Logodiți-vă inima cu Hristos. Căci El singur este isvorul păcii, al bucuriei, al fericirii, chiar și în cele mai grele momente ale vieții. Răspundem noi la chemarea aceasta ca și strămoșii? Să nu mai zăbovim. Căci de răspunsul ce-l vom da, depinde dacă suntem la răspântiile veacului niște biete paie umflate, pe care, cu toată îngâmfarea lor, le spulberă vânturile sau stâlp de lumină care biruie veacurile și cucerește veșnicia. Amin.

Diacoru Nicolae

Scrisoare către preoții refugiați

Iubiți frate,

Îți scriu și îți trimit aceste rânduri de departe, din Țara Volevozielor, descălecători și latemeletori de noul orândului și principate românești.

După cum de sigur ai aflat, în dorința nepotolită de a revedea platurile, orașele, satele și pe românii cari au avut nenorocul să fie iarăși timp de patru ani sub tirania „Stăpânirii milenare”, am plecat în cercetarea lor. Fără pregătiri speciale, fără aprobări și înlesniri oficiale, fără sunete de chimvale și mai ales fără nici o ezitare am pornit la drum, nădăduind mai mult în Dumnezeu decât în oameni. Și nu ne-am înșelat. Putem chiar să spunem că harul și binecuvântarea Cerului au fost mai prisositoare decât ne așteptam. În frunte cu P. S. Sa, Dr. Vasile Stan, episcopul Maramureșului, am trecut Feleacul, această inimă a românismului, prin care a fulgerat sabia vrăjmașului, pricluindu-ne cea mai dureroasă rană și am poposit o zi și o noapte în preajma măreței catedrale din Clujul viselor tinereții noastre. Aici am fost oaspeți prețuiți ai cărturarului Vlădică Nicolae Colan, care cu multă înțelepciune și abnegație a condus — în vremuri bune ca și în vremuri grele — corabia Bisericii și a Neamului spre limanuri pline de soare și nădejde românească.

Am trecut apoi prin Gherla suferințelor atâtor generații de luptători pentru dreptate, libertate și lumină românească.

În preajma cărui se înfrățesc pentru totdeauna cele două Someșe și am poposit la Bala-Mare. Aici ne-a primit strădălnicul protopop Bărbos. În noaptea acestui prea plăcut popas mai mult am povestit decât am dormit.

Sacul amintirilor ospitalerului protopop era prea plin de tot felul de întâmplări și necazuri din cursul celor patru ani de robie maghiară, decât să-l poată ținea legat și nearătat unor oaspeți atât de dragi. Cu adevărat multe au fost pătimirile românilor și în special ale dreptcredincioșilor creștini, rămași sub stăpânirea „culturalului și civilizatului” popor maghiar! Incelul cu incele se vor reda odată tiparului faptele și atitudinile acestor stăpânitori, pentru ca lumea să cunoască adevărul și să judece pe acești incorrigibili îngâmfări și permanenți uzurpatori ai celor mai elementare drepturi omenești.

Al treilea popas l-am făcut la Sighet, sediul episcopiei ortodoxe a Maramureșului, pe care stăpânirea maghiară a desființat-o în primele zile de subjugare a Ardealului de Nord, iar pe credincioșii i-a trecut din oficiu și cu forța la confesiunea greco-catolică. Statul maghiar, în ura lui nelimitată contra românismului, n'a admis existența știută a nici unui dreptcredincios și n'a lăsat posibilități de ființare nici unei parohii ortodoxe în Maramureșul vovodal și atât de românesc. Atât de slabă s'a simțit această stăpânire — și pe bună dreptate — pe acesle plaiuri

neobosită strădanie, Uniunea sovietică s'a transformat în țara industrială, având o organizare în măsură de a concura cu orice stat industrial, puternic din oricare continent.

Lumea aceasta nouă, dela Răsărit, cu uriașele înfăptuiri ale statului sovietic, este prezentată documentar în paginile cărții dui Constantinescu, scriitorul adânc pătruns de obiectivitatea omului de știință și de dragostea, mai pe sus de toate, pentru adevăr.

e. h.

deiul în apărarea religiei creștine față de păgâni, a fost un mirean.

b) Aristide continuă cu aceeași prestanță și rolul de apologet laici, început de Codrat. Nici descoperirile recente n'au putut ridica vâul misterului de pe viața sa.¹ Știm numai atât că a fost filosof atenian și apologet creștin în prima jumătate a veacului al II-lea. Nu avem nici un alt detaliu asupra vieții și operei sale.² Că a păstrat mantia de filosof și după convertirea sa la creștinism și că a rămas laic tot timpul vieții sale, despre aceasta nu mai încapă nici-o îndolală.

După cum ne informează Eusebiu, Aristide adresa o apologie lui Adrian, în timpul șederii acestui împărat la Atena. Data compunerii acestei apologii nu-i stabilită unanim de către specialiști; ea variază între anii 125—128,³ iar criticii recenți întăresc alcătuirea ei până către anul 140.⁴ Pierdută după epoca lui Eusebiu și regăsită în anul 1889, nici până astăzi nu s'a ajuns în posesia textului ei original.⁵

Apologia lui Aristide dezvoltă o teză întemeiată pe noțiunea de Dumnezeu, care e luată drept criteriu pentru a judeca adevărul religiei creștine. Incepând discuția cu

o scurtă dezvoltare a noțiunii de Dumnezeu, bazată pe contemplarea ordinii cosmice, apologetul nostru accentuează răspicat spiritualitatea și transcendența ființei divine: „Dumnezeu este nenăscut, nefăcut, o natură eternă, fără început și fără sfârșit, nemuritor, desăvârșit și de nepriceput... El nu are un nume, căci tot ceea ce are un nume, este creatural; El n'are o formă, și nici compoziție din mădule ca lucrurile create. El nu-i nici bărbătesc și nici femeiesc; dacă ar fi unul din acestea, atunci ar fi stăpânit de patimi. Cerul nu-l cuprinde pe El, dimpotrivă cerul și tot ceea ce-i vizibil și invizibil e cuprins într'ansul” (Cap. 1).¹ Fiind dată noțiunea adevărată a divinității — continuă mersul ideilor lui Aristide — se pune întrebarea: Cine o posedă? Ori omenirea se împarte în patru categorii: Barbarii, Grecii, Iudeii și creștinii. Nici Barbarii, din cauza idolatriei lor; nici Grecii, Egiptenii și Caldeenii, din cauza politeismului; și nici chiar Iudeii, din cauza atașamentului lor la idei și uzanțe învechite, nu pot pretinde că posedă noțiunea adevărată de divinitate. Pe aceasta singuri creștinii o posedă; ceea ce dovedește acest fapt în particular, este viața morală curată pe care o duc și care are o pecete de superioritate morală absolut incontestabilă.² Creștinii sunt, potrivit mărturiei scrierilor lor, „mai aproape de adevăr decât toate celelalte popoare. Căci ei recunosc pe Dumnezeu ca pe Creatorul și maestrul universului, prin care și dela

care este totul, care nu are de tovarăș un alt dumnezeu. Dela El au primit ei poruncile, pe care le-au înscris în inimile lor și pe care le observă pentru nădejdea și așteptarea lumii viitoare” (Cap. 15, 4).¹

La sfârșitul discursului său, Aristide se îndreaptă împotriva dușmanilor adevărului cu acest avertisment categoric și energic: „Să amuțească acum nesăbuiții înțelepți ai lumii, cari vorbesc nimicuri și defălmează pe creștini! Dimpotrivă, ei trebuie să slujească adevărului, căci le este folositor ca ei să ceară cu umilință dela adevăratul Dumnezeu, mai mult decât ca ei să ceară sunet gol fără sens. Și cu adevărat dela Dumnezeu este ceea ce se spune prin gura creștinilor și învățătura lor este înțrarea la lumină. Deci, trebuie să se apropie de ea toți aceia, cari n'au cunoscut pe Dumnezeu, ca să primească aici cuvinte netrecătoare, cari sunt din veșnicie. Așa trebuie să preîntâmpine ei judecata cea îngrozitoare, care este gata să vie prin Iisus Hristos la toată omenirea”. (Cap. 17, 8).²

Deși e lipsită de stil și de artă în compunere și deși n'are o teologie propriu-zisă, totuși apologia aceasta prezintă o valoare considerabilă. Pentru că ea redă prin principiile elenismului creștin cu o putere de pătrundere, cu convingere și cu o claritate extraordinară. Ceea ce merită a fi remarcat în mod deosebit într'ansa, este luarea noțiunii de Dumnezeu ca bază în problema verității reli-

¹ Boreille G.: Aristide. In „Dictionnaire de Théologie catholique”, t. I, 2-e partie, col. 1865.

² Boreille O.: Aristide. In „Dictionnaire de Théologie catholique”, t. I, 2-e partie, col. 1865.

³ Cayré: O. c. p. 107.

⁴ Cayré: O. c. p. 106 sq.

¹ Citat la Zöckler: O. c. p. 29.

² Boreille G.: O. c. col. 1865; Altaner: O. c. p. 62.

¹ Citat la Zöckler: O. c. p. 30.

² Citat la idem, ibidem, p. 30.

Încât cel din urmă țaran român ortodox era socotit ca o sfidare și ca un pericol grav pentru existența statului maghiar. Se vede că duhul cnezilor și al volevo-zilor ortodocși din Maramureș cari s'au opus cutropitorilor, cari au luptat și în cele din urmă au descălecat în alte locuri, dar nu s'au supus, stăpânește încă puternic pe aceste plături, și acest duh a tulburat continuu liniștea și siguranța subre-dei stăpâniri maghiare.

Pentru importanța istorică a Maramureșului ortodox și volevod al stăruit apol într'un popas mai îndelungat pe cele două văi ale celui mai românesc ținut din Transilvania, pe valea Izei și a Vișeuului.

Intr'adevăr! Când pătrunzi mai adânc în viața acestui popor atât de bun la suflet, dar îndepărtat sistematic de binefacerea culturii, găsești că I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan a avut perfectă dreptate când într'un discurs magistral, ținut în Senatul Româneli-Mari, a spus despre Maramureș cuvintele acestea:

„Maramureșul este ultimul petec de ev mediu întârziat în Europa. Sub unguri acolo domneau cele două clase privilegiate ale evului mediu, aristocrația și clerul, cu deosebirea că aristocrația ungurească scăpătată intrase în funcțiuni de stat și din situațiunile de prefeceți și subprefeți, de solgăbăru și de vicesolgăbăru ca niște adevărați pași dominau poporul din Maramureș, care și altfel era destul de năpăstuit de sărăcie, de alcoolism, de analfabetism. Și atunci pe acest popor, care se prezintă în condiții atât de dure-roase, pretindeți să-l întăriți prin greco-catolicismul vostru și vreți să faceți dintr'ansul un val, un dig de apărare la granița aceea a țării? Dacă ați înțelege condițiile de existență ale poporului și ale țării noastre, ar trebui să fiți voi cei dintâi cari să ne spuneți și să ne chemați așa: Frații noștri ortodocși, veniți în Maramureș și faceți să circule sufletul și simțământul românesc al întregului popor cu putere până la aceea graniță a țării, căci numai așa vom putea să întărim elementul prețios din care au coborât odinioară descălicătorii din Maramureșul nostru!

„Nu există altă salvare din izolarea culturală și economică în care se găsesc românii maramureșeni astăzi, din dure-roasa lor izolare suletească, decât făcând să pulseze viața românească a întregului nostru popor până acolo la dânsii. Aducându-i în curentul acestei largi pulsațiuni de viață românească, din care face parte legea românească ortodoxă așa vom întări noi Maramureșul!”

Rândurile acestea ți-le scriu, iubite frate, tocmai din parohia ta, pe care ai părăsit-o în împrejurări grele și în care nu te-ai reîntors încă. Nu intenționez să-ți fac nici un fel de mustrare, dar sunt sigur că odată și odată vei admite, alături de mine, că ai făcut o mare greșală, părăsindu-ți credincioșii, și această greșală crește enorm cu fiecare zi ce trece, fără ca tu să te întorci la cei cari te așteaptă cu dragoste neprăhănită. În fața Dreptului Judecător, ca de altfel și în fața Neamului, nici un motiv nu va trage atât de greu în cumpănă, încât să te absolve total de faptul că n'ai depus nici o străduință, că n'ai adus nici o jertfă, că n'ai înfruntat nici un risc ca să vii și să deschizi cu o zi mai de vreme altarul și biserica, zăvorâte de lăcățele asupritorilor, de mai bine de patru ani. Cu siguranță că Mântuitorul Hristos

a așteptat dela preoții săi, ca în urma armatelor eliberatoare, ei să fie cei dintâi cari se reîntorc la altarele părăsite, pentru a sluji aici cea mai frumoasă liturghie de mulțumită lui Dumnezeu. Dar, douăsprezece parohii, cu mii de credincioși și cu biserici, adevărate catedralele, au așteptat până acum înzadar. Preoții nu se arată...

Știu, iubite frate, că acolo unde te găsești al acuma o parohie mai bogată, ai case mai bune, ecleele mai mare, câștiguri mai însemnate și siguranță deplină, dar întreabă-te și răspunde, ce contează toate acestea în fața Marelui Judecător, unde vei avea să dai seama de fiecare suflet pe care l-ai părăsit pe văle Maramureșului?

Au trecut luni dearându-l, au trecut și sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului, Anul Nou și Sf. Botez și tot nu te-ai hotărât încă să te reîntorci de unde ai plecat. Și aici lumea are de dorul de a avea preot, și slujbă ortodoxă, de a avea părinte, cărula să-i destăinuie pătimirile și luptele cu toate înfrângerile și biruințele din cel paru ani nenorociți.

Chiar dacă n'aveai de gând să rămâi pentru totdeauna în Maramureș, aveai și ai încă datorită sfântă să te întorci imediat la parohia avută, să începi lucrarea de unde ai întrerupt-o, să pui totul în rândulă și apoi, împăcat cu Dumnezeu, cu credincioșii de aici, cu Episcopul care te-a sprijinit mereu, să pleci acolo unde crezi că e mai bine.

Te rog, iubite frate, să meditezi asupra celor ce ți-am scris, să examinezi sever conștiința preoților tale și să ascuți glasul acestui conștiințe și glasul sufletului românesc. Și să îndeplinești poruncile acestor două comandamente supreme ale vieții tale de preot și român. Altfel te faci vinovat de o foarte grea osândă.

Noi preoții suntem datorți ca în toate împrejurările vieții, dar mai ales în împrejurările de astăzi, să facem toate eforturile posibile pentru a nu fi osândiți, pentru a face să se recunoască și să se mărturisească deschis că suntem necesari și chiar indispensabili pentru binele și fericirea tuturor claselor sociale...

Inchel aceste rânduri, urându-ți că-lătorile bună spre parohia care te așteaptă să sosești în fiecare zi.

Cu frățescă dragoste:
Pr. N.

Programul

serviciilor religioase la Sfânta biserică Catedrală din Sibiu pe luna Februarie 1945

1. În fiecare zi dimineața la ora 6¹/₂, Utrenie și în continuare Sfânta Liturghie în fiecare seară la ora 5 Vecernie. Vineri seara după Vecernie „Acatistul Maicii Domnului”.

2. În Dumineci și Sărbători dimineața la ora 8¹/₂ Utrenia, în continuare la ora 9¹/₂ Sfânta Liturghie. La liturghie cântă „Corul catedralei”, sub conducerea profesorului Gheorghe Șoima.

3. Vineri, în 2 Februarie 1945, Întâmpinarea Domnului, servesc: Prot. Mihail Neagu, preotul Ioan Muntean și prof. Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. — Predică: prot. Mih. Neagu. — La Oastea

Domnului predică: preotul Dr. Ioan Chioariu dela parohia Sibiu-inf.

4. Duminecă, în 4 Februarie 1945, servesc: Prot. Mihail Neagu, cons. Gh. Secaș și prof. Dr. Nicolae Neagu; diaconii: Ioan Circov și Nicolae Mladin. — Predică: cons. Gh. Secaș. — La Oastea Domnului predică: preotul Ioan Albu dela parohia Sibiu-Iosefin.

5. Duminecă în 11 Februarie 1945, servesc: Prot. Mihail Neagu, duhovnicul Nicodim Belea și prof. Gheorghe Șoima; diaconii: Anatolie Scurtu și Simion Macarie. — Predică: prof. diacon Grigorie T. Marcu. — La Oastea Domnului predică: preotul Nicolae Constantin dela parohia Sibiu-Lazareti.

6. Duminecă în 18 Februarie 1945, servesc: consilier Ieronim Grovu, Aurel Nanu și prot. Mihail Neagu; diaconii: Alexandru Popa și Nicolae Mladin. — Predică: cons. Aurel Nanu. — La Oastea Domnului predică: preotul Dr. Corneliu Sărbu dela parohia Sibiu-Treistejari.

7. Duminecă în 25 Februarie 1945 servesc: Prot. Mih. Neagu, prof. Dr. Nicolae Terchilă și Dumitru Călugăr; diaconii: Anatolie Scurtu și Nicolae Mladin. — Predică: prof. Nicolae Mladin. — La Oastea Domnului predică: prot. Mihail Neagu.

INFORMAȚIUNI

În scopul unei drepte prețuiri a oamenilor și a înfăptuirilor din Statul sovietic, o harnică asociație, ARLOS, de curând înființată, desfășoară o activitate vrednică de toată cinstirea. Această asociație, înființată pentru strângerea legăturilor de prietenie cu Uniunea Sovietelor, a organizat și festivalul impresionant, ținut în capitala țării, cu prilejul comemorării a 21 de ani dela moartea genialului doctrinar și om de stat Vladimir Illici Lenin, a cărui figură morală și organizatorică a fost clar și temelnic tălmăcită în fața unui auditoriu ales în frunte cu dl prim-ministru, general Rădescu. Același lucru l-a făcut asociația și la Sibiu, unde cuvintele comemorative ale dlui profesor universitar D. D. Roșca, despre Lenin, au stăruit asupra inteligenței extraordinare, cu care a fost înzestrat acest strălucit revoluționar al Europei, — om de voință tare, luptând pentru dreptatea pe seama tuturor ființelor omenești.

Pe calea democratizării, Ministerul de război a luat măsuri pentru desființarea ordonanțelor ofițerești. În schimb se va acorda fiecărui ofițer o indemnizație lunară de 12 mii de lei spre a-și plăti un om de serviciu. Pasul acesta face parte din programul anunțat de ministerul de război, cu privire la reformele în legătură cu democratizarea armatei.

Femei în magistratură. Ministerul justiției a pregătit un proiect de Lege-Deceț, care, între alte dispoziții, prevede și aceea că femeile vor putea fi numite în magistratură ca judecători-ajutori, judecătorești, procurori și președinte de tribunal.

Dați-Vă obolul pentru cei în-cercați de soartă!

ULTIMA ORĂ

Patriarhul Alexie al tuturor Rușilor

Prin Radio ne-a venit știrea că în ziua de Întâmpinarea Domnului soborul Bisericii ruse, fiind întrunit la Moscova, a ales pe noul patriarh al Bisericii ortodoxe din Uniunea sovietică în persoana I. P. S. Sale Alexie, fost mitropolit al Leningradului și de curând locțiitor de patriarh.

Noul patriarh al tuturor rușilor este un bărbat plin de toată vrednicia, cinstitor de biserică și iubitor de popor. În zilele grele dela Leningrad a știut să îmbărbăteze pe apărătorii cetății dând tuturor o frumoasă pildă de dăruire și de bărbăție. Mareșalul Stalin l-a decorat cu medalia pentru apărarea Leningradului.

Nr. 725/1945

1—2

Concurs repetiț

Pentru întregirea postului de impiegat cu 3 gradații, vacant la Cancelarea Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Cei care doresc să ocupe acest post vor înalta, în termen, Consiliului arhiepiscopesc ort. rom. Sibiu, cerere însoțită de actele legale.

Candidații trebuie să fie de confesiune ortodoxă.

Sibiu, din ședința secției bisericesti ținută la 29 Ianuarie 1945.

Consiliul Arhiepiscopesc

Nr. 991/944.

[2] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de Diacon, de pe lângă parohia protopopească Brașov-Scheiu I. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela Stat.
2. Locuință în natură sau bani de chirie, după posibilitate.
3. 15 jugăre de pământ arabil dla terenurile bisericii, ca sedlune de Diacon.
4. Venitul provenit din ajutorul pe care-l va da preoților la umblatul cu sf. cruce în ajunul Bobotezii.
5. Diaconul va îndeplini și funcțiunea de secretar protopopesec.

Diaconul este obligat a servi regulat în Dumineci și sărbători și la toate ocaziile festive.

Concurenții își vor înainta actele în termenul legal cu binecuvântarea arhierască de a candida și cu aprobarea subsemnatului Oficiu de a se prezenta la Biserica spre a oficia și a face cunoștință cu credincioșii.

Brașov, la 10 Decembrie 1944.

Consiliul parohial al bisericii Sf. Nicolae în înțelegere cu Oficiul protopopesec al Brașovului.

Dr. N. Stinghe Pr. Gh. Constantin
Adm. Prot. Preș. Paroh. Secretar Paroh.

glunți creștine, argumentul scos din superioritatea morală a creștinismului și tabloul vieții creștine, care aduce aminte mai ales de epistola către Dlognet. Pe lângă acestea, ea cuprinde un ecou al simbolului apostolic și are meritul de a întrezări și formula argumentul providenței.¹ Așa fiind, nu-l de mirare că — potrivit informației date de fer. I ronim — apologia lui Aristide a servit de model sf. Iustin și că tot fer. Ieronim laudă curajul, elocința și erudiția apologetului nostru, acordându-i calificativul de „philosophus eloquentissimus” (De vir. ill., c. 20).²

În fine, amintim — ca un element oarecum de interes pentru activitatea persoanei respective — că Kihn în lucrarea sa: Ursprung des Briefes an Dlognet (1882), e emis ipoteza demnă de semnalat, că Epistola către

Dloget și Apologia lui Aristide coincid așa de mult în fond și formă, încât Aristide trebuie să fie considerat autorul ambelor.¹

Din viziunea adecvată și completă a spiritului de apologet laic care a animat activitatea lui Aristide, rezultă pentru problema noastră următoarele principii normative: a) învățătura autentic creștină se apără față de detractorii ei, prin formularea ei limpede, erudită, curajoasă și pregnantă; b) convingerea despre superioritatea învățăturii curate creștine și intransigența în apărarea ei, sunt elemente primordiale în susținerea creștinismului.

3. Ariston de Pella, cel mai vechiu apărător literar al creștinismului în contra iudaismului,² este judeo-creștin din prima jumătate a veacului al II-lea, originar sau lo-

cutor în Pella, unde s'a refugiat — după dărâmarea Ierusalimului — comunitatea creștină din Ierusalim cu episcopul său. Alte date biografice asupra lui, nu avem.¹

Opera lui este prima apologie contra iudeilor și se întitulează: „Discuțiunea lui Jason și a lui Papisus despre Hristos”. Cel dintâi este un iudeo-creștin, iar al doilea un Evreu alexandrin și nu știm dacă aceștia sunt personaje reale sau fictive.² Prin claritatea cu care probează că profețiile s'au împlinit în Iisus Hristos, prin puterea plină de dulceață cu care combate duritatea adversarului, Jason reușește să convingă așa de bine pe interlocutorul său, încât Papisus — luminat înăuntrul inimii sale prin turnarea sf. Duh — recunoaște adevărul, crede în Hristos și cere să fie botezat.³

¹ Bareille G.: Ariston de Pella. In „Dictionnaire de Theologie catholique”, t. I, 2-e p. col. 1867.

² Cayré: O. c. p. 107. ³ Bareille G.: O. c. col. 1868.

(Va urma)

¹ Bareille G.: O. c. col. 1866; Cayré: O. c. p. 107.

² Bareille G.: O. c. col. 1864 sq.

¹ Cf. Bareille G.: O. c. col. 1860.

² Altaner: O. c. p. 62.